

Nonnulli enim ius suum obtinent nō sua volūtate. Tum verò hoc quoque cuiquam dubium esse possit, verum quisquis aliquid iniusti pertulit, iniuriam accepisse dicendus sit: aa verò, vt in agendo, sic se res habeat etiam in perpetuendo. Contingere enim potest, vt quis ex euētū in vtroq. rerū iustarum sit particeps. Fieri autem similiter posse, vt quis rerum iustarum sit particeps, perspicuum est. Non enim idem est, res iniustas agere, atq. iniuriā facere: neq. res iniustas perferre, atq. iniuriā accipere. Idēmq. de re iustē agenda, & de iure obtinendo sentiendum. Nā fieri non potest, vt quisquā iniuriā accipiat, nisi sit qui faciat: aut vt ius suum obtineat, nisi sit qui iustē agat, iustiq. iudicis munere fruatur. Quòd si iniuriam facere, simpliciter est alicui sponte sua nocere: sponte autem nocere, est scientem & cui, & quo, & quo modo noceas: incontinens autem sponte sua ipsi ipse nocet: ergo sponte sua iniuria afficietur, & fieri poterit, vt quis se ipse iniuria afficiat. At hoc etiam vnum est ex iis, quæ dubitantur & queruntur, fieri ne possit, vt quis sibi ipse iniuriam faciat. Præterea potest aliquis sponte sua propter incontinentiam suam ab altero eius voluntate damno affici. Itaque fieri potest, vt quis sponte sua iniuria afficiatur. Aut non est recta superior definitio? illisque verbis, Nocere scientem & cui, & quo, & quomodo noceas: addenda sunt hæc, Contra illius voluntatem? Damno igitur sua sponte quispiam afficit, tēsq. iniustas perferre & perpeti potest: iniuriam autem sua sponte accipere nemo potest. Nemo enim vult iniuriam accipere: ac ne incontinens quidem: sed præter suam voluntatem agit. Nam nec vult quisquam, quod non arbitratur esse bonum. At incontinens id, quod agendum esse non putat, agit. Neque verò qui dat sua (quemadmodum scribit Homerus Glaucum Diomedid dedisse,

Aurea dat precio arma boues aquantia centū: Aurea fert nihilque nouem meliora iuuentū) iniuria afficitur. In eius enim potestate sitū est dare, aut nō dare. At iniuriā accipere, nō est in eius, qui accipit, potestate sitū, sed adsit is oportet, qui iniuriā faciat. In iuriā igitur accipere, non esse quippiā, quod sponte suscipiatur, ex iis intelligi potest. Sed ex iis quæ proposuimus, duo nobis restāt explicanda: utrū iniuriā faciat, isne, qui plus alicui eripuit præter eius meritū ac dignitatē: an is, qui plus cōsecutus est: & fieri ne possit, vt quis sibi ipsi iniuriā faciat. Nā si cōtingere potest id, quod priore loco dictū est, vt is, qui plus tribuit, faciat iniuriā, non is, qui plus obtinuit: sequitur, vt si quis plus alteri, quā sibi, tribuat sciens, & sua volūtate, is se ipse iniuria afficiat. Id quod modesti homines facere cōsueuerūt:

A ἄνθρωποι γὰρ διαχωρίζονται οὐχ ἐκόντες· ἀπέτι καὶ τὸ γε διαπορήσειν αὐτοῖς, πότερον ὁ τὸ ἀδικῶν παύσασθαι, ἀδικεῖται παρ' ἢ ὡς ἄρα καὶ ἐπι τῷ ἀδικεῖν, καὶ ἐπι τῷ παύσασθαι ὅτι καὶ συμβεβηκός γὰρ ἐνδέχεται ἐπι ἀμφοτέρων μεταλαμβάνειν τῷ δικαίῳ· ὁμοίως δὲ δῆλον, ὅτι καὶ ἐπι τῷ ἀδικῶν οὐ γὰρ ταυτὸν τὸ τὰ ἀδικα ἀδικεῖται τῷ ἀδικεῖν· οὐδὲ τὸ ἀδικεῖται παρ' ἀδικεῖται· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπι τῷ δικαιοπραγεῖν καὶ δικαιοῦνται· ἀδύνατον γὰρ ἀδικεῖται, μὴ ἀδικουῦτος· ἢ δικαιοῦνται, μὴ δικαιοπραγῶντος. εἰ δ' ὅτιν, ἀπλῶς τὸ ἀδικεῖν, τὸ βλάπτειν ἐκόντα πινά. τὸ δ' ἐκόντα, εἰδὸτα καὶ ὄν, καὶ ὄν, καὶ ὄν· ὁ δ' ἀκέραιος· ἐκὼν βλάπτει τὸν αὐτὸν αὐτὸν, ἐκὼν τ' αὐτὸν ἀδικεῖται, καὶ ἐνδέχεται αὐτὸν αὐτὸν ἀδικεῖν. ἐστὶ δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ ἡρώδου ἐρουβρών, εἰ ἐνδέχεται αὐτὸν αὐτὸν ἀδικεῖν. ἔπειτα, ἐκὼν αὐτοῖς δι' ἀκέραιον ἴσως δὲ βλάπτει τοὺς ἐκόντες· ὡς εἶναι αὐτὸν ἀδικεῖται ἢ ἐκὼν ὁ ὄντος ὁ δικαιοῦτος, δὴ καὶ ἀδικεῖται τῷ βλάπτειν εἰδὸτα καὶ ὄν, καὶ ὄν, καὶ ὄν τὸ παρά τῷ ἐκείνου βούλησιν. βλάπτειται μὴ οὐδὲ πῶς ἐκὼν, καὶ τὰ ἀδικα παρ' ἀδικεῖται δ' οὐδὲ ἐκὼν· οὐδὲ γὰρ βούλεται, οὐδ' ὁ ἀδικεῖται· δὴ καὶ παρὰ τῷ βούλησιν ἀδικεῖται· οὐτε γὰρ βούλεται οὐδὲ, ὁ μὴ οἶεται εἶναι ἀδικεῖται ὁ δὲ ἀδικεῖται, ὁ μὴ οἶεται εἶναι ἀδικεῖται, ἀδικεῖται ὁ δὲ τὰ αὐτῶν διδοῖς, ὡς ἄρα Ὀμηροῦ φησι δαῖμον τῷ Γλαυκῶν τῷ Διομηδεῖ, Χρυσία χαλκείων, ἐκατόμβην ἐν νεαβοῖσιν, ἐκ ἀδικεῖται· ἐπὶ αὐτῷ γὰρ ὅτι τὸ διδοῖς· τὸ δὲ ἀδικεῖται, ἐκὼν ἐπ' αὐτῷ, δὴ καὶ τὸν ἀδικουῦτα δὲ ἴσως ἀδικεῖται· ἀδικεῖται οὐδὲ τῷ ἀδικεῖται, ὅτι οὐχ ἐκούσπον, δῆλον. ἔπειτα δ' ὡς ἀδικεῖται, δύο ὅτιν εἰπέιν, πότερον ποτὶ ἀδικεῖται νεύμας παρὰ τῷ ἀξίαν τὸ πλεῖον, ἢ ὁ ἔχον καὶ εἰ ἔστιν αὐτὸν αὐτὸν ἀδικεῖται· εἰ γὰρ ἐνδέχεται τὸ ἀδικεῖται λαβεῖν, καὶ ὁ δικαιοῦτος ἀδικεῖται, ἀλλ' ἐκὼν τὸ πλεῖον· εἰ πῶς πλεῖον ἐτίρω, ἢ αὐτῷ νέμει, εἰδὸτα καὶ ἐκὼν, ὅτι αὐτὸν αὐτὸν ἀδικεῖται ὁ δὲ ἀδικεῖται οὐ μάλιστα ποιεῖται